

ORKUSTOFNUN

Athugun á bleikjustofni í Þórisvatni,
Hróarstungu í september 1980

Hákon Aðalsteinsson

Greinargerð HA-81/01

ATHUGUN Á BLEIKJUSTOFNI Í ÞÓRISVATNI, HRÓARSTUNGU Í SEPTEMBER 1980.

Til tilraunaveiða voru notuð 6 net af mismunandi möskvastærð:

Möskvar á alin	12	14	16	18	22	24
Stærð möskvaleggs	50	45	40	35	29	26
Afli	1	2	3	4	8	7

Að jafnaði veiða netin best fisk sem er heldur styttri í sm talið en möskvinn er í mm talið.

Tafla 1 sýnir aldurs og lengdardreifingu aflans 30. september 1980. Samkvæmt venju er aldurinn talinn í vetrum, þ.e. í heilum aldursárum, og oft settur + aftan við til að sýna að liðið er á næsta aldursár. Þar sem við veiddum 30. sept. má heita að fiskurinn hafi þegar tekið út vöxt ársins. Flestir eða um helmingur aflans reyndust vera 3 vetra. Lengd bleikju, 3(+) ára, var u.p.b. 26 sm, og vegna þess hve seint við vorum á ferðinni er þetta jafnframt stærðin sem bleikjan mun hafa eftir 4. veturinn. Ef miðað er við önnur vötn á Íslandi er vöxturinn í Þórisvatni í góðu meðallagi, sbr. mynd 12 í ritgerð H.O.H. 1980.

Af 25 fiskum sem voru rannsakaðir höfðu aðeins 4 galtóman maga. Af hinum 21 höfðu 12 etið hornsíli eingöngu og 4 bobba eingöngu, en 2 bæði hornsíli og bobba, 2 hornsíli og vorflugulirfur og einn bjöllur og vorflugulirfur. Á þessum árstíma, a.m.k. er hornsíli aðalfæðan og vatnabobbar næst mest étnir.

Möskvi minnstu netanna, sem notuð voru, er 25 mm (milli hnita). Þau net veiða líklega best 23-25 sm bleikjur, sem eru 3 vetra bleikjur. Yngri (minni) bleikjur hafa góða von með að sleppa í gegnum möskvann. Við höfum því engar upplýsingar um þrjá yngstu árgangana. Veiðin í heild var heldur ekki það mikil að hægt sé að draga viðtækjar ályktanir af efniviðnum. Meðalþyngdarstuðull ($K: (\text{þyngd(g)} / \text{lengd}^3 \text{sm}) 100$) gefur til kynna ástand bleikjustofnsins. Fyrir þessar 25 bleikjur reyndist hann vera $1,16 \pm 0,14$ að jafnaði. Bleikja í góðum holdum hefur þyngdarstuðul u.p.b. 0,9-1,0 (Jón Kristjánsson 1975). Að jafnaði má búast við nokkrum

1981-01-09

---

hærri stuðli á haustin vegna fitusöfnunar fyrir veturinn og hrogna- og svilmyndunar. Aðeins 3 bleikjur voru kynþroska, báðar 8 vетra bleikjurnar og ein 5 vетra bleikja. Jón Kristjánsson (1974) greinir á milli offsetinna, þéttsetinna og vansetinna vatna. Þar á milli eru auðvitað ýmis afbrigði til. Þórisvatn getur hvorki talist vera offsetið eða þéttsetið vatn, en erfitt er að segja hversu nærri það er að vera hæfilega setið. Mér þykir líklegt að hrygningarástöðvar séu takmarkaðar, en það þýðir ekki að þær séu takmarkandi, þ.e. standi stofninum fyrir þrifum. Vatnið er grunnt og botninn viða harður. Skapa má nýja hrygningarbletti með hæfilega grófri möl, líkt og þegar hefur verið gert litillega. Hins vegar ber að fara varlega í það, því vandamál flestra bleikjuvatna á landinu er ofgnótt hrygningarbletta miðað við nýtingu stofnsins (veiði). Jón Kristjánsson (1979) hefur gert tilraunir til að finna samband veiðni (veiði á netanótt) og stofnstærðar í Mývatni. Þetta hefur tekist dável og hefur gert mögulegt að koma á skynsamlegri stjórnun veiða. Nægjanlegra upplýsinga aflar hann með því að fylgjast með:

1. Hlutfallslegri stærð árgangsins sem er að koma í veiði.
2. Veiðiárangri yfir sumarið úr þessum sama stofni.

Það sem þarf að gera er að fylla út veiðiskýrslur yfir sumarið og veiða í tilraunaskyni með smáriðnum netum líkt og í fyrra, og mæla lengd (og þyngd).

Engin ástæða er til að ætla að gengið sé nærri stofninum með því veiðiátaki, sem beitt er sem stendur. Það getur hins vegar verið að þetta átek megi auka án þess að afkoma stofnsins skerðist. Til þess að fá úr því skorið þarf sennilega u.p.b. 2 ára athugun af því tagi, sem minnst er á hér að framan. Áreiðanleiki ráðgjafar af þessu tagi eykst eftir því sem skýrslur frá fleiri árum liggja til grundvallar.

Mér telst til að vatnið sé um 40 ha, þar af er líklega allt að fjórðungur örgrunnur og þá eru eftir u.p.b. 30 ha. Ekki virðist nein goðgá að reikna með að veiða megi a.m.k. 10 kg/ha úr vatninu, þannig að taka megi um 300 kg. Ef miðað er við samband lengdar og þyngdar eins og

1981-01-09

það kom út í tilraunaveiðinni er 35 sm fiskur u.p.b. 0,5 kg og ætti þá að mega veiða um 600 fiska, ef meðallengdin er um 35 sm.

HEIMILDIR

Hálfdán Ómar Hálfdánarson 1980: Afkoma og fæða bleikju í tveim vötnum á Auðkúluheiði. OS 80014, 46 s.

Jón Kristjánsson 1974: Silungur og Silungsvötn. Veiðimálastofnun, fjöldit 11, 6 s.

Jón Kristjánsson 1975: Rannsóknarferð til Austurlands í júlí 1974. Veiðimálastofnun - bréfskýrsla, maí 1975.

Jón Kristjánsson 1979: Stofnstærðarsveiflur, afli og veiðiálag í Mývatni 1977 og 78. Veiðimálastofnun, fjöldit 26, 10 s.

1981-01-09

TAFLA 1

Lengdar- og aldursdreifing bleikja í Þórisvatni, Hróarstungu frá
30. september 1980.

Lengd	76 3 (+)	75 4 (+)	74 5 (+)	73 6 (+)	72 7 (+)	71 8 (+)	Klakár aldur í vetrum	Fjöldi
22	1							1
23	1							1
24	1							1
25	2							2
26	5							5
27		1						1
28		1						1
29	1		2					3
30			1					1
31		2						2
32								
33	1							1
34				1				1
35			1					1
36				1				1
37								
38			1					1
39								
40								
41								
42								
43								
44						1		
45								5
46								
47								
48						1		
49								1
Σ	12	4	5	2	0	2	Fjöldi	25
	3	4	5	6	7	8	Aldur í vetrum	